

ประเภทของญัตติ (ข้อ ๓๗)

๑. ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น
๒. ญัตติร่างข้อบัญญัติ
 - ร่างข้อบัญญัติทั่วไป
 - ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ข้อแตกต่างระหว่างญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น กับญัตติร่างข้อบัญญัติ

- ญัตติร่างข้อบัญญัติที่ประชุม ต้องพิจารณาเป็นสามวาระ (ข้อ ๔๕) วาระ ๑ รับหลักการ วาระที่ ๒ ขึ้นแปรญัตติ วาระที่ ๓ อนุมัติให้ตราเป็นข้อบัญญัติ
- ส่วนญัตติเกี่ยวกับกิจการของสภาท้องถิ่น ประธานสภาขอ มติ เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ หรืออนุมัติหรือไม่อนุมัติ เท่านั้น ไม่ต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ

กระบวนการพิจารณาอนุมัติร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้ง
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๑. การจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ฯ จะต้องอยู่ในอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้ง (อบต. เทศบาลและ อบจ.) หรือกฎหมายอื่น
๒. โครงการต้องเป็นลักษณะเป็นการบริการสาธารณประโยชน์ โครงการต่างๆ จะต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ในแผนปีงบประมาณนั้น
๓. สถานที่ดำเนินการโครงการต่างๆ ต้องเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือมีการยกให้เป็นสาธารณประโยชน์ (แม้ว่ายังไม่จดทะเบียนแต่ต้องมีหลักฐานชัดเจน)

กระบวนการพิจารณาอนุมัติร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้ง
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๔. ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณ (ปลัด) มีอำนาจหน้าที่จัดทำงบประมาณกับปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้
๕. คณะผู้บริหารท้องถิ่น (นายก) นำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้งรายจ่าย ต่อสภาท้องถิ่น ภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ตามข้อ ๒๓ แห่ง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๓
๖. ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายต่อประธานสภาท้องถิ่นไม่ทันภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้สภาท้องถิ่นทราบแล้วให้ผู้บริหารท้องถิ่นรายงานให้ผู้กำกับดูแลทราบด้วย ตามข้อ ๒๔ แห่งระเบียบดังกล่าว

กระบวนการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้ง
รายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๗. การจัดทำร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต้องตั้ง
งบประมาณแบบสมดุลงบรายรับเท่ากับรายจ่าย (ส่วนแปรญัตติแล้ว
เป็นงบแบบเกินดุลก็สามารถทำได้)

๘. การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปี
งบประมาณ ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องเสนอรายการแบบแปลน ปร.๔
และ ปร.๕ ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นพิจารณาพร้อมกับร่างข้อบัญญัติ
งบประมาณรายจ่าย

กระบวนการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้งรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ

๙. การเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เมื่อประธานสภา
ท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอมา และ
ตรวจเห็นถูกต้องตามระเบียบประชุมนี้แล้ว ต้องส่งสำเนาให้กับ
สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วันก่อนการประชุม
ยกเว้นกรณีประชุมเร่งด่วน ต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๒๔
ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ถ้าตรวจแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง
ให้แจ้งผู้เสนอทราบ (ทำเป็นหนังสือพร้อมระบุเหตุผล) ภายใน ๗
วันนับแต่ที่ได้รับญัตตินั้น (ตามระเบียบข้อ ๔๓)

กระบวนการพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณตั้ง รายจ่ายประจำปีงบประมาณ

๑๐. การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณจะต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ คือ วาระที่ ๑ ชั้นรับหลักการ วาระที่ ๒ ชั้นแปรญัตติ และวาระที่ ๓ ชั้นเห็นชอบตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ (เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย) ร่างข้อบัญญัติต้องแบ่งเป็นข้อและมีบันทึก ประกอบด้วย หลักการของร่างข้อบัญญัติและเหตุผลที่เสนอร่างข้อบัญญัติ

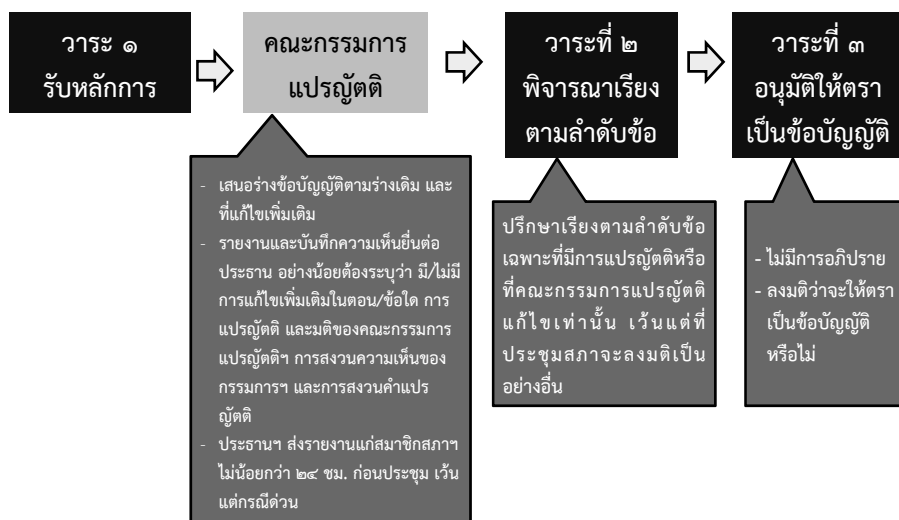
ข้อ ๔๓ การเสนอร่างข้อบัญญัติ

- การเสนอร่างข้อบัญญัติให้เป็นไปตามแบบทำยระเบียบนี้
- เมื่อประธานสภาท้องถิ่นได้รับญัตติร่างข้อบัญญัติที่เสนอมาและตรวจแล้วเห็นว่าถูกต้องให้ส่งสำเนาแก่สมาชิกสภาท้องถิ่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่เป็นการประชุม อันรีบด่วน แต่ไม่ให้น้อยกว่า ๒๔ ชม. ก่อนกำหนดเวลานัดประชุม ถ้าตรวจแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง ผู้เสนอทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รับญัตตินั้น

งบประมาณ (ข้อ ๕๘)

- ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นยื่นต่อสภาท้องถิ่น
- ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น
- นายกฯ จะมอบให้รองนายกฯ เสนอข้อบัญญัติงบประมาณแทน ได้หรือไม่
- นายกฯ อาจลงนามในข้อบัญญัติงบประมาณและมอบหมายให้รองนายกฯ เป็นผู้ชี้แจงหรือแถลงต่อสภาแทนได้ (ข้อ ๕๖) เว้นแต่ กรณีที่รองนายกฯ รักษาการแทนนายกฯ ก็ย่อมสามารถเสนอได้
- กรณีผู้บริหารเป็นผู้เสนอ จนถึงวาระพิจารณาอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหารท้องถิ่น/เลขานุการ หรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้อภิปราย ชี้แจง หรือ แถลงแทนก็ได้ (ข้อ ๕๖ ววรรคสอง)

ขั้นตอนการพิจารณาร่างข้อบัญญัติ

การพิจารณาญัตติ (ข้อ ๔๕)

- ญัตติร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น (ทั่วไป) ต้องพิจารณาเป็น ๓ วาระ
- แต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะอนุมัติให้พิจารณา ๓ วาระรวดเดียวก็ได้เฉพาะร่างข้อบัญญัติทั่วไปเท่านั้น
- ยกเว้น....ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณที่ไม่สามารถพิจารณา ๓ วาระรวดเดียวได้

สรุปการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายจะพิจารณา ๓ วาระรวดเดียวไม่ได้ ดังนี้

- วาระรับหลักการ (วาระที่ หนึ่ง)
- เป็นการพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นในการเสนอร่างข้อบัญญัติ
- ทั้งนี้จะต้องมีการอภิปรายตามสมควรก่อนมีการลงมติ
- เมื่อลงมติรับหลักการแล้วจะต้องดำเนินการ ดังนี้
- ๑. กำหนดเวลายื่นคำขอแปรญัตติไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง(นับแต่รับหลักการ)
- ๒. มีการเลือกคณะกรรมการแปรญัตติ ๓ - ๗ คน ตามข้อ ๑๐๗
- ๓. กำหนดเวลารายงานผลของคณะกรรมการแปรญัตติ

วาระแปรญัตติ (วาระที่สอง)

- ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นสามารถเสนอคำแปรญัตติได้โดยใช้แนวทางเดียวกับการเสนอญัตติตาม ข้อ ๔๕ วรรคสาม และข้อ ๔๙ วรรคหนึ่ง (ไม่น้อยกว่า ๓ วัน)
- โดยทำเป็นหนังสือ การเสนอคำแปรญัตติจะมีได้โดยการ
- ๑. ลดรายจ่าย (โค่น ตัดทิ้งทั้งโครงการ)
- ๒. หรือการขอลดจำนวนเงินที่ขอจ่าย (ตัดจำนวนเงิน)

โดยมีสมาชิกสภาเสนอและรับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติภายในเวลาที่สภาท้องถิ่นกำหนดให้ยื่นเสนอคำแปรญัตติ (ข้อ ๕ ๙) (ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถเสนอคำแปรญัตติตามข้อนี้ได้)

แปรญัตติ(ต่อ)

- ๓. การเสนอคำแปรญัตติของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่เป็น การตั้งจ่ายขึ้นใหม่ (ตั้งใหม่) หรือการเพิ่มจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่าย (ต่อยอด) ทำได้แต่ต้องมีคำรับรองของฝ่ายบริหาร (ข้อ ๖๐) (เฉพาะ อบจ. และเทศบาล)
- (สำหรับ อบต. มาตรา ๘๗ วรรคเจ็ด ตัดอำนาจในเรื่องนี้จึงทำให้ ส.อบต. ไม่สามารถดำเนินการตามข้อนี้ได้)
- แต่ต้องเสนอคำแปรญัตติ ภายในระยะเวลาที่สภา กำหนดให้ยื่นเสนอคำแปรญัตติด้วย

แปรญัตติ(ต่อ)

- ห้ามมิให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งผูกพันเกี่ยวกับเรื่องดอกเบี้ยและเงินสงฆ์ใช้เงินกู้ และรายการที่กฎหมายกำหนดให้ตั้ง (ข้อ ๖๑)
- คณะกรรมการแปรญัตติต้องส่งรายงานการพิจารณาแปรญัตติให้ประธานสภาและประธานสภาต้องส่งรายงานให้สมาชิกสภาทราบก่อนการประชุมสภาวาระแปรญัตติไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงเว้นแต่เป็นการด่วน

แปรญัตติ(ต่อ)

- โดยรายงานผลการแปรญัตติต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้
- ๑. ร่างข้อบัญญัติเดิม
- ๒. ร่างหลังจากมีการแปรญัตติ (แก้ไข)
- ๓. การสงวนคำขอแปรญัตติ
- ๔. การสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติเสียงข้างน้อย
- ๕. รายงานประเด็นที่มีการแปรญัตติและความเห็นของกรรมการฯ

แปรญัตติ(ต่อ)

- การพิจารณาร่างข้อบัญญัติ ในวาระที่สองให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อ เฉพาะเรื่องที่มีการแปรญัตติหรือที่ คณะกรรมการ
- แปรญัตติแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะมีมติเป็นอย่างอื่น
- (ข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง)

วาระให้ความเห็นชอบ (วาระที่สาม)

- การพิจารณาร่าง ข้อบัญญัติในวาระที่สาม เป็นการลงมติว่าจะให้ตราเป็นข้อบัญญัติหรือไม่ ในวาระนี้
- จะมีการอภิปรายก็ได้หากมีเหตุอันสมควร (ข้อ ๕๒)
- การขออนุมัติ/ขอความเห็นชอบร่างฯ
- เมื่อสภาให้ความเห็นชอบแล้ว
- ประธานสภาจะต้องส่งร่างไปขออนุมัติ/ขอความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลพิจารณาอนุมัติต่อไป

ประเด็นปัญหาเรื่องระยะเวลา

- ระยะเวลาของการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณ นับแต่วันที่สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการในวาระที่หนึ่ง จนถึงวันที่สภาท้องถิ่นพิจารณาร่างข้อบัญญัติในวาระที่สอง จะต้องใช้ระยะเวลาอย่างน้อยกี่วัน ?

สรุป อย่างน้อย ต้อง ๘-๙ วัน

วันที่ ๑ สภาท้องถิ่นมีมติรับหลักการ แล้วเลือกคณะกรรมการแปรญัตติ สมาชิกสามัญ ไม่น้อยกว่า ๓ แต่ไม่เกิน ๗ คน และกำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไม่น้อยกว่า ๒๔ ช.ม. นับแต่รับหลักการ

วันที่ ๒-๔ คณะกรรมการแปรญัตติเลือกประธาน พร้อมรับคำเสนอคำแปรญัตติ ไม่น้อยกว่า ๒๔ ช.ม. (วันละ ๘ ชั่วโมง เวลาราชการ รวมเสาร์และอาทิตย์) ตามที่สภากำหนด

วันที่ ๕- ๖ คณะกรรมการแปรญัตติพิจารณาคำแปรญัตติโดยเชิญนายก และผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุมชี้แจง ต้องแจ้งให้นายกทราบไม่น้อยกว่า ๒๔ ช.ม.

วันที่ ๗-๘ ประธานคณะกรรมการแปรญัตติส่งรายงานการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ประธานสภาท้องถิ่น และประธานสภาท้องถิ่นส่งรายงานการประชุมให้สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๒๔ ช.ม. (นับเป็นชั่วโมงตามจริง)

วันที่ ๘ -๙ ประชุมพิจารณาร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง

การแปรรูป

๑. เมื่อมีการเลือก กก. แปรรูปได้แล้ว เลขานุการสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องนัด กก.แปรรูป เพื่อเลือกประธาน กก. แปรรูป และเลขา กก.แปรรูป ตามข้อ ๑๐๙

๒. กก.แปรรูป มีอำนาจในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติ โดยละเอียด ตามข้อ ๔๙ และมีอำนาจแก้ไขร่างข้อบัญญัติ ตามข้อ ๕๑ ดังนั้น กรณีที่ไม่มีสมาชิกสภายื่นแปรรูป กก.แปรรูปย่อมมีอำนาจพิจารณาได้เอง

- กก. แปรรูป ต้องเชิญนายกฯ และผู้แปรรูปมาชี้แจงด้วย เพื่อประกอบการพิจารณา ไม่น้อยกว่า ๒๔ ชม. ก่อนกำหนดเวลานัดประชุมตาม ข้อ ๑๑๔

แปรญัตติ (ต่อ)

๓. เมื่อ กก.แปรญัตติ ประชุมเสร็จแล้วต้องแจ้งให้ประธานสภาท้องถิ่น พร้อมรายงานข้อที่แก้ไขในเรื่องการแปรญัตติ โดยประธานสภาท้องถิ่นต้องส่งรายงานให้สมาชิกสภาทราบไม่น้อยกว่า ๒๔ ช.ม. ก่อนวันประชุมสภา ตามข้อ ๕๐

๔. การแปรญัตติต้องพิจารณาเป็นรายข้อ คือ สมาชิกสภาท้องถิ่นจะเห็นชอบตามที่ กก.แปรญัตติ มีความเห็น หรือร่างเดิมที่นายกเสนอ หรือการสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ หรือการสงวนคำแปรญัตติ ของสมาชิก ข้อ ๕๑

การพิจารณาญัตติร่างข้อบัญญัติวาระที่สอง

- ****ให้ปรึกษาเรียงตามลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติ หรือ ที่ กก.แปรญัตติแก้ไขเท่านั้น** (ข้อ ๕๑)**
เว้นแต่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น
- ถ้าที่ประชุมสภาท้องถิ่นลงมติเห็นด้วยกับคำแปรญัตติ หรือเห็นด้วยกับการแก้ไขในข้อใดแล้ว ไม่ให้เสนอขอแปรญัตติหรือเสนอญัตติขอเปลี่ยนแปลงมตินั้นอีก

ข้อห้ามในการแปรญัตติงบประมาณ

- การแปรญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ทำได้เฉพาะการขอลดรายจ่าย หรือ การขอลดจำนวนเงินที่ขออนุญาตจ่ายและต้องมีจำนวนสมาชิกสภารับรองเช่นเดียวกับการเสนอญัตติ
- ห้ามไม่ให้แปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย หรือ เปลี่ยนแปลงความประสงค์ของจำนวนเงินที่ขออนุมัติจ่าย เว้นแต่ จะได้รับคำรับรองจากนายกท้องถิ่น หรือ คำแปรญัตตินั้นนายกท้องถิ่นเป็นผู้แปรญัตติ (ข้อ ๖๐)

ข้อห้ามในการแปรญัตติงบประมาณ (ต่อ)

- สำหรับอบต. สมาชิกสภา ไม่สามารถแปรญัตติรายจ่ายขึ้นใหม่ หรือเพิ่มเติมรายจ่าย เนื่องจากมาตรา ๘๗ วรรคแปดแห่งพ.ร.บ. สภาตำบลและอบต.ฯ กำหนดห้ามไว้
- ห้ามไม่ให้แปรญัตติในรายการและจำนวนเงินซึ่งมีข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (ข้อ ๖๑)
 ๑. ดอกเบี้ยและเงินสงฆ์ใช้ต้นเงินกู้
 ๒. รายจ่ายซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามกฎหมาย

การสงวนความเห็นของกรรมการแปรญัตติ

- หมายถึง การที่กรรมการแปรญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงข้อความของร่างข้อบัญญัติต่อที่ประชุม คณะกรรมการแปรญัตติ แต่เสียงส่วนใหญ่ของ คณะกรรมการแปรญัตติไม่เห็นด้วย
- กรรมการแปรญัตติผู้ขอแก้ไขสามารถขอสงวนความเห็น นั้น แล้วไปอภิปรายต่อสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นลงมติตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง

การสงวนคำแปรญัตติ

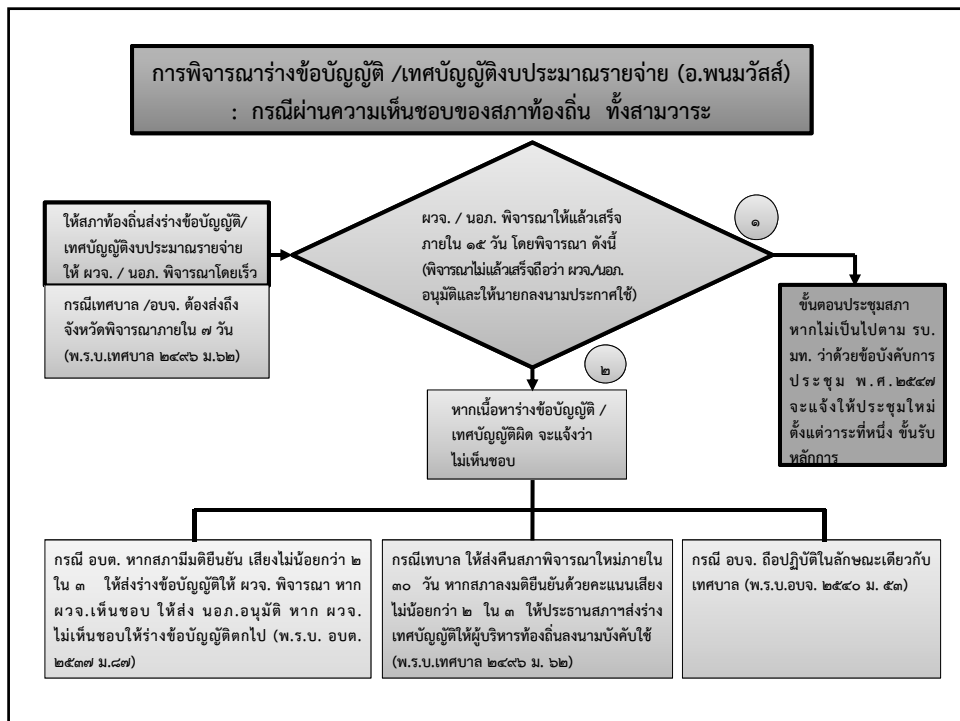
- หมายถึง การที่สมาชิกสภาท้องถิ่น / นายกท้องถิ่น ขอสงวนคำแปรญัตติของตน ในการแก้ไข เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงข้อความ รายละเอียดในร่างข้อบัญญัติ ซึ่ง คณะกรรมการแปรญัตติที่พิจารณาไม่เห็นด้วยกับคำแปรนั้น เพื่อให้สภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยอีกครั้งในวาระที่ ๒ ว่าจะ เห็นด้วยตามคำแปรญัตติของตนหรือเห็นด้วยกับความเห็น ของคณะกรรมการแปรญัตติ

ส่งให้ผู้กำกับดูแลให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ

- เมื่อสภาท้องถิ่นเห็นชอบกับข้อบัญญัติแล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นส่งร่างข้อบัญญัติให้ ผวจ./ นอ. ลงนามภายใน ๗ วัน
- ผวจ./นอ. ต้องพิจารณาให้เสร็จและส่งคืนภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับ ถ้าเกิน ๑๕ วันถือว่า ผวจ./ นอ.เห็นชอบ
- หากผู้กำกับดูแลไม่เห็นชอบกับร่างข้อบัญญัติ ให้ส่งร่างเหตุผลไปยังสภาเพื่อพิจารณาใหม่ ใน ๓๐ วัน
- ถ้าสภามีมติยืนยันร่างด้วยคะแนนไม่น้อยกว่า ๒/๓ ของสมาชิกทั้งหมดให้ประธานส่งร่างนั้นให้นายกกลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติและแจ้งให้ ผวจ. ทราบต่อไป

ส่งให้ผู้กำกับดูแลให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติ

- แต่ถ้าสภาไม่ยืนยันภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่าง หรือยืนยันด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่า ๒/๓ ให้ตกไป
- กรณีของ อบต. ต้องส่งให้ ผวจ.พิจารณาถ้าเห็นชอบกับ อบต. ก็ส่งให้ นอ.ลงชื่ออนุมัติถ้าไม่เห็นชอบ ข้อบัญญัติเป็นอันตกไป (กรณีเป็นร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย)
- ถ้าเทศบาลจัดส่งร่างเทศบัญญัติทั่วไป ลำช้า ๓-๔ เดือน นับแต่วันที่อนุมัติ ทำอย่างไร

หากสภาไม่รับหลักการในข้อบัญญัติงบประมาณ ข้อ ๔๘

- ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นกรรมการหาข้อยุติตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด (๑๕ คน) (อบต. ๗ คน)
- ให้นำวิธีการเลือกในข้อ ๑๒ แห่งระเบียบนี้ มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ข้อ ๘ และข้อ ๗๕ วรรคสาม)
- การเลือกคณะกรรมการหาข้อยุติในโควตาของสภา ต้องดำเนินการเลือกทีละคน ไม่สามารถเลือกครั้งเดียวเป็นคณะกรรมการพร้อมกันได้ โดยจะต้องเลือกคณะกรรมการคนที่ ๑ ก่อน จนถึงกรรมการคนสุดท้าย ถ้าการเลือกลำดับใดมีผู้เสนอเพียงคนเดียว ผู้นั้นก็ได้เป็นกรรมการในลำดับนั้น แต่ถ้าลำดับใดมีผู้เสนอเป็นกรรมการมากกว่า ๑ คน ก็ต้องใช้วิธีการเลือกตาม ข้อ ๘

กรณีทีสภาท้องถิ่นไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

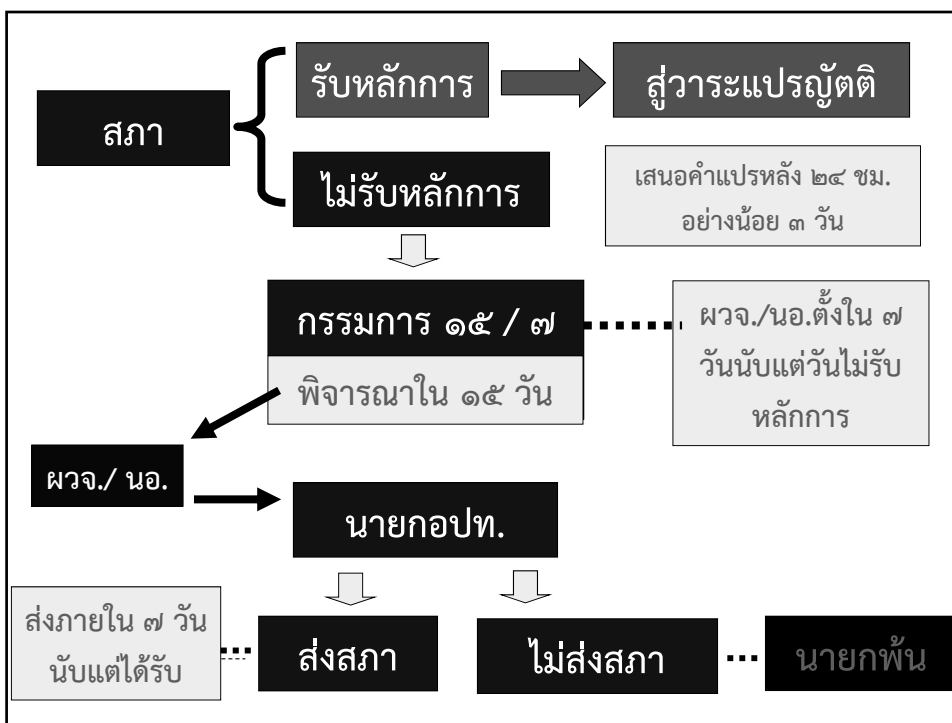
- กรณี อบจ./เทศบาล ให้ ผวจ. ตั้งคณะกรรมการ ๑๕ คน /อบต. ๗ คน
- สมาชิกสภา อบจ./เทศบาล ซึ่งสภาเสนอ ๗ คน และ อบต. ๓ คน
- บุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาซึ่งนายกฯ เสนอ
อบจ./เทศบาล ๗ คน /อบต. ๓ คน
- ให้แต่งตั้งภายใน ๗ วันนับแต่วันที่สภามีมติไม่รับหลักการ และ
- ให้ร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคล ซึ่งมีได้เป็นนายกฯ รองนายกฯ
เลขานุการนายกฯ ที่ปรึกษานายกฯ และมีได้เป็นสมาชิกสภาคนหนึ่ง
ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการภายใน ๗ วันนับแต่วันที่กรรมการ
อบจ./เทศบาลครบ ๑๔ คน / อบต. ๖ คน

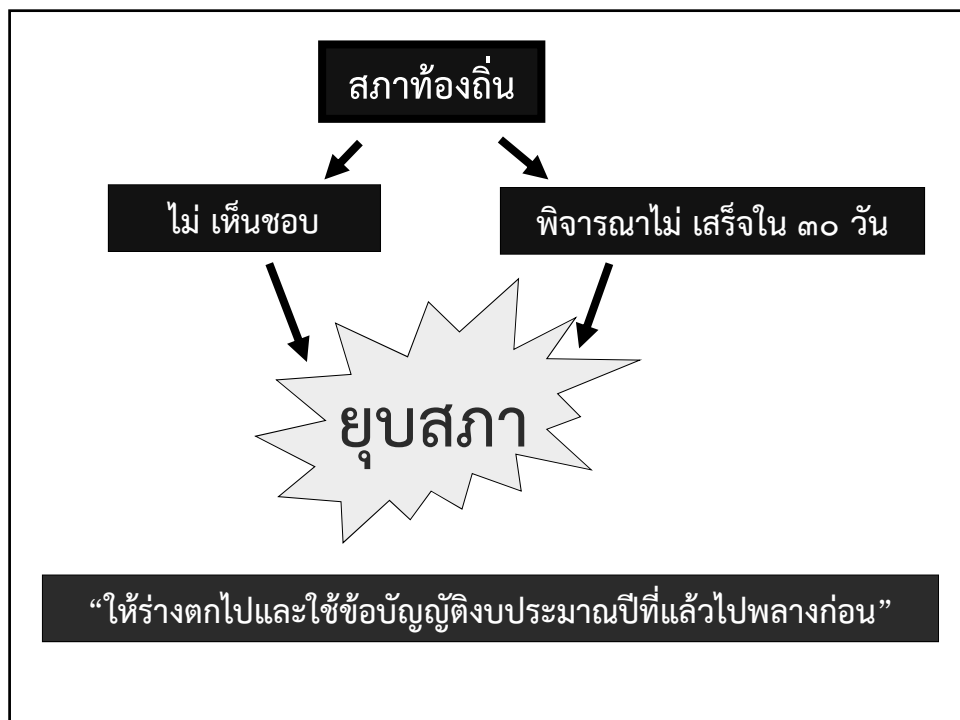
หน้าที่ของคณะกรรมการหาข้อยุติ

- ให้คณะกรรมการพิจารณาร่างข้อบัญญัติให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕
วันนับตั้งแต่วันที่ได้ตั้งประธานกรรมการในคราวแรกแล้วรายงาน
ต่อ ผวจ. /นอ.
- ให้ ผวจ./ นอ.ส่งร่างข้อบัญญัติที่ผ่านพิจารณาของคณะกรรมการ
หรือประธานกรรมการให้นายก อบท.
- ให้นายก อบท. เสนอร่างข้อบัญญัติต่อสภา ภายใน ๗ วันนับ
แต่วันที่ได้รับร่างจาก ผวจ./ นอ.
- หากนายก อบท. ไม่เสนอภายในกำหนด ให้ ผวจ.รายงานต่อ รมต. เพื่อสั่ง
ให้ นายก อบท.พ้นจากตำแหน่ง (กรณี อบต.นอ.รายงานต่อ ผวจ.)

หน้าที่ของสภาท้องถิ่นที่ต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย คกก. หาข้อยุติ ภายในกำหนด

- ให้สภาท้องถิ่น พิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้เสร็จใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติจากนายกอปท.
- หากสภาพิจารณาไม่เสร็จใน ๓๐ วัน หรือมีมติไม่เห็นชอบให้ตราข้อบัญญัตินั้น ให้ข้อบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในปีที่แล้วไปพลางก่อน
- ในกรณีนี้เทศบาล/อบจ.ให้ ผวจ. เสนอ รมต.มท มีคำสั่งยุบสภา
- กรณี อบต.ให้ นอ. เสนอให้ ผวจ. คำสั่งยุบสภา

กรณีศึกษาที่น่าสนใจ

๑. กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องการตรวจสอบ บัญชีทรัพย์สิน นายก อบท. ...ทำได้หรือไม่

การตั้งคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล
เพื่อทำหน้าที่ไปตรวจสอบทรัพย์สิน หรือบัญชีรายรับ-
รายจ่าย ตรวจสอบการทำงานของนายกเทศมนตรี โดย
เข้าหรือให้จัดส่งเอกสารหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับ
ทรัพย์สินหรือการเงิน เพื่อพิจารณาว่าถูกต้องหรือไม่
สามารถกระทำได้แค่ไหน ?

หลักกฎหมาย

- มาตรา ๒๓ สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภา
เทศบาลตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาล
และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้ง
เป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภาเทศบาล เพื่อกระทำ
กิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่
ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภา
เทศบาล

การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินนายก (ต่อ)

- อำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล คือ การพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างเทศบัญญัติ และควบคุมการทำงานของนายกเทศมนตรี โดยสมาชิกสภาเทศบาลสามารถตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๓๑ และการอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ ตามมาตรา ๔๘ ทวาทศ

การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินนายก (ต่อ)

- ไม่มีบทบัญญัติใดให้สภาเทศบาลตรวจสอบการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีโดยเข้าไปตรวจสอบทรัพย์สินหรือบัญชีรายรับ – รายจ่าย หรือให้จัดส่งเอกสารหลักฐานอื่นๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือการเงิน เพื่อพิจารณาว่าถูกต้องหรือไม่ กรณีดังกล่าวจึงไม่ใช่ “กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล” ตามมาตรา ๓๒
- หลักเกณฑ์การพิจารณาทั้ง อบต.และอบจ.
- (เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๑๓๙/๒๕๒๕)

๒. นายกไม่ได้เข้าร่วมประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติ
งบประมาณในวาระที่ ๒ และ ๓ ถือว่าถอนญัตติหรือไม่

นายกเทศมนตรีผู้เสนอญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณ
เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลในการพิจารณาญัตติที่ ๑
แต่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในวาระที่ ๒ และที่ ๓ (คำพิพากษาศาล
ปกครอง คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๖๖/๒๕๕๕)

ผู้ฟ้องคดี (สมาชิกสภา) อ้างว่า เมื่อนายกเทศมนตรีไม่อยู่ในที่ประชุม
สภา ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณ วาระที่ ๒ และที่ ๓ ต้อง
ถือว่าได้ถอนญัตติร่างเทศบัญญัติดังกล่าวแล้ว มติของสภาเทศบาลที่
เห็นชอบให้ใช้เทศบัญญัติงบประมาณฯ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้
ศาลปกครองพิพากษาเพิกถอนเทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าว

นายกไม่ได้เข้าร่วมประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติ (ต่อ)

ข้อกฎหมาย ระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมฯ ข้อ
๕๖ “ญัตติหรือคำแปรญัตติใดที่ถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว
ถ้าผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้
ถือว่าได้ถอนญัตติหรือคำแปรญัตตินั้น

ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติตามวรรค
หนึ่ง ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองผู้บริหาร
ท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น
เป็นผู้อภิปราย ชี้แจง หรือแถลงแทนก็ได้

ฯลฯ”

นายกไม่ได้เข้าร่วมประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติ (ต่อ)

- ๑ ตามระเบียบข้อ ๕๖ ดังกล่าว เนื่องจากผู้เสนอญัตติจะต้องเป็นผู้อภิปราย แสดงหลักการและเหตุผลของญัตติที่ตนเสนอต่อสภา รวมทั้งต้องตอบข้ออภิปรายซักถามของสมาชิกสภาที่ขออภิปรายทุกคน หากผู้เสนอญัตติไม่ขออภิปรายหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาแล้ว ที่ประชุมสภาย่อมไม่อาจรับฟังเหตุผล ในการเสนอญัตติได้ ซึ่งถือว่าผู้เสนอไม่ตั้งใจที่จะเสนอญัตติ กรณีจึงถือได้ว่าเป็นการถอนญัตติ

นายกไม่ได้เข้าร่วมประชุมพิจารณาร่างเทศบัญญัติ (ต่อ)

- ๑ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นผู้เสนอญัตติได้เข้าร่วมประชุมสภาในวาระที่ ๑ แล้ว และได้ได้แถลงหลักการและเหตุผลในการเสนอญัตติดังกล่าวต่อที่ประชุมสภาจนกระทั่งที่ประชุม สภาได้มีมติเห็นชอบในหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติดังกล่าว การที่นายกเทศมนตรีไม่อยู่ในที่ประชุมในวาระที่ ๒ จึงมีผลทำให้นายกเทศมนตรีหมดสิทธิในการร่วมชี้แจงแสดงความเห็นในที่ประชุมสภาเท่านั้น มิได้หมายความว่านายกเทศมนตรีได้ถอนญัตติร่างเทศบัญญัติงบประมาณดังกล่าว “พิพากษายกฟ้อง”

๓. กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่เสนอร่างข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย (ภายในปีงบประมาณ)

- นายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสภาเทศบาลจนระยะเวลาล่วงเลยพ้นปีงบประมาณและถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง (คำพิพากษาศาลปกครอง คดีหมายเลขแดงที่ อ.๖๖/๒๕๔๙)
- ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง คกก.สอบสวนกรณีดังกล่าว
- คกก.สอบสวนได้มีหนังสือเชิญนายกเทศมนตรีไปให้ถ้อยคำหรือทำหนังสือชี้แจง แต่นายกเทศมนตรีมิได้ไปให้ถ้อยคำหรือดำเนินการตามหนังสือดังกล่าว
- รมว.มท. ได้มีคำสั่งให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
- นายกเทศมนตรีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งของ รมว.มท.

กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่เสนอร่างข้อบัญญัติ (ต่อ)

ศาลปกครองสูงสุด พิพากษาว่า *การไม่เสนอร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายต่อสภาเทศบาลถือว่า เป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่ให้นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นไปโดยถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีกอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้ และเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย “พิพากษายกฟ้อง”*

๔. สมาชิกสภาแปรญัตติตัดลดงบประมาณโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ถูกขมรมผู้พิการ “ฟ้องคดี”

- กรณี ประธานสภาคนพิการ จ.นครราชสีมา กับพวก ได้เสนอของบประมาณ ได้แก่ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ จำนวน ๒ ล้านบาท และโครงการก่อสร้างอาคารและสำนักงานสำหรับผู้พิการ จำนวน ๗ ล้านบาท (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ร.๘๒/๒๕๕๓ คำร้องที่ ร.๑๔/๒๕๕๓)
- นายก อบจ.นครราชสีมา ได้บรรจุโครงการดังกล่าวในร่างข้อบัญญัติงบประมาณ และเสนอให้สภา อบจ.พิจารณา

สมาชิกสภาแปรญัตติตัดลดงบประมาณ (ต่อ)

ข้อเท็จจริง

- วาระที่ ๑ ขึ้นรับหลักการ สภา อบจ. ลงมติ “รับหลักการ”
- วาระที่ ๒ ขึ้นแปรญัตติ สมาชิกสภา อบจ. ได้ยื่นคำแปรญัตติ
 - โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ แปรญัตติ ๑ ล้านบาท
 - โครงการก่อสร้างอาคาร และ สนง.สำหรับผู้พิการ แปรญัตติ ลดรายจ่าย
- วาระที่ ๓ ขึ้นลงมติ สภา อบจ.มีมติเห็นชอบให้ตราเป็นข้อบัญญัติ
- ประธานสภา อบจ. เสนอร่างข้อบัญญัติที่สภาเห็นชอบแล้วให้ ผวจ.พิจารณา
- ประธานสภาคนพิการ จ.นครราชสีมา กับพวก จึงฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ขอให้พิพากษาเพิกถอนมติเสียงข้างมากของสภา อบจ. ที่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณ โดยอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าว

สมาชิกสภาแปรรูปตัดลดงบประมาณ (ต่อ)

- ศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นว่า

“มติเสียงข้างมากของสมาชิกสภา อบจ. ที่เห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ เป็นเพียงขั้นตอนการพิจารณาของสภา อบจ. เพื่อเสนอให้ ผวจ.พิจารณาร่างข้อบัญญัติอีกชั้นหนึ่ง หาก ผวจ. เห็นชอบด้วยจึงจะส่งร่างข้อบัญญัติให้ นายก อบจ. ลงนามใช้บังคับ เป็นข้อบัญญัติต่อไป มติสภา อบจ. จึงยังไม่มีผลใช้บังคับจนกว่าจะได้ประกาศใช้ข้อบัญญัติงบประมาณดังกล่าว ดังนั้น ลำพังมติของสภา อบจ.ดังกล่าวจึงยังไม่มีผลทางกฎหมายที่จะก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด”ศาลปกครองไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา